

KRONIKA KNADBUBZAŃSKO

DEMOKRATYCZNY TYGODNIK REGIONALNY

Adres Redakcji i Administracji
CHEŁM, ul. LUBELSKA 69Administracja czynna codziennie
przez niedziel i świąt
od 9 do 12 i od 16 do 18.Redaktor przyjmuje we wtorki
od 12 do 13 i w piątki od 17 do 18

PRENUMERATA:

miesięcznie 0.60 gr.
kwartalnie 1.80 zł.
rocznie 7.20 zł.

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona 60 zł. Ogłoszenia
drobne 10 groszy za wyraz

Nauka bohaterskich dni.

Toczące się szybko koło historii, powódź narastających wciąż faktów i zdarzeń, odgłosy nowych wojen i echo międzynarodowych konfliktów — z dnia na dzień nieomal przysypują popiołem zapomnienia historię niedawno minionych chwil, historię tak bliską sercu każdego Polaka. Trudno sobie zdać z tego sprawę, a jednak stało się to już rzeczywistością, że doczekaliśmy już nowego pokolenia, które nie tylko nie pamięta czasów wojny światowej, ale nie pamięta nawet inwazji bolszewickiej. Faktem jest, że trzeba się już wylegitymować wiekiem przynajmniej 20 lat, jeśli się chce mówić o tem, co zastygło krzyżami Virtuti Militari na piersiach bohaterskich żołnierzy Józefa Piłsudskiego.

Kiedy w obliczu rosnącego niebezpieczeństwa całe niemal społeczeństwo skupiło się w zgodzie i jedności, kiedy gazety przynosiły hiobowe wieści — trzeba było rzucić na stół ostatnią kartę wysiłku i woli, kartę jedyną, na jaką mogło się zdobyć scementowane tylko duchem i sercami, powstające na nowo Państwo.

A złe duchy jakby sprzysięgły się na Rzeczpospolitą: front polski między Dnieprem i Dniestrem został przerwany, 14 lipca bolszewicy opanowali Wilno. W Gdańsku i na granicy polsko-czeskiej zatrzymano transporty materiałów wojennych do Polski. A mimo to nastrój bierności i zniechęcenia został przełamany, a wola Józefa Piłsudskiego przywróciła w szeregach walczących w całej pełni dyscyplinę i męstwo.

15 sierpnia 1920 r. to nie tylko imponujący strategią i bohaterstwem świetny manewr wojskowy, to nie tylko nadludzki wysiłek: 15 sierpnia 1920 roku to twarda odpowiedź Polski dla tych „dobroczyńców”, którzy chcieli ją zadowolić jakgdyby rzuconą z łaski ofiarą — t.zw. „linji Curzona”, określającej suwerenność Państwa Polskiego na wschodzie w granicach... Kongresówki i Białostockiego, bez północnej Suwalszczyzny. Ponad ten, ofiarowywany nam obszar, zdobyliśmy własnymi bagnietami około 114.000 km. kw. rdzennie polskiej ziemi. W ten sposób o sprawie Polski zdecydowały nie noty dyplomatów koalicyjnych, ale twarda postawa polskiego żołnierza.

Skrajnie różne są elementy wojny i elementy pokoju: w dobroczynnym słońcu wolności, w ciepłanianej atmosferze polskiej szkoły wyrasta pokolenie, które już innym okiem zaczyna spoglądać wstecz, które wojnę traktuje jak wielką przygodę z filmu i bez

pełnego zrozumienia, bierze udział w obchodach rocznic narodowych.

Trudno dziś winić młodych o ten pozorny brak serca, o tę — zdawałoby się — obojętność. Niełatwo bowiem jest zdobywać serca przez akademie i obchody, jeśli nie przemawiają one do widzów prawdziwym oddźwiękiem serca, trudno słuchać patetycznych deklamacji, jeśli mają one charakter urzędowego obchodu.

Trzeba to robić inaczej. A język, którym można przemawiać do serc młodych jest bardzo różnorodny. Należy go jednak szukać nie w salach teatralnych, ale chociażby w Muzeum Wojskowym, na porytych okopami terenach dawnych pobojuwisk, w cementowych „blindażach” pod Baranowiczami, w zasiekach kolczastego drutu, który jeszcze w wielu miejscach pozostał na kresach. W ten sposób przemawia do swojej młodzieży Francja, przechowując pieczołowicie dawne pola walk, z których Verdun jest terenem masowych wycieczek, w ten sposób uczy się młodzież włoską, węgierską i inne.

Data 15 sierpnia 1920 roku, data która zdecydowała ostatecznie o granicach dzisiejszego Państwa Polskiego, kryje w sobie wiele

momentów emocjonalnych i na niej przede wszystkim młodzi powinni budować swój światopogląd bohaterstwa i odwagi, zrozumieć przez nią czym był czyn Legionów, czym są rozsiane po polach krzyże poległych.

Minął już dawno koszmarny wojny, ucichł jęk polowych lazaretów, nieustanne dudnienie taborów, daleki huk armat, przestały wlec się dniem i nocą eszelony pociągów z ewakuowanymi rodzinami z kresów. Ci, którzy nie byli biernymi widzami owych czasów, ale brali w nich czynny udział — nie zapomną do końca życia czym był wysiłek dwudziestego roku, jak wiele ofiar pochłoniął.

Jeśli już jest taka kolej rzeczy, że z biegiem lat nawet rzeczywistość okrywa się patyną legendy, jeśli szereg dat historycznych ma stać się w przyszłości czemś bardzo dawnym, bardzo dalekim i nieomal zapomnianym — to punktem honoru pokoleń winno być, aby data 15 sierpnia 1920 roku była jedną z tych dat, które pulsują wiecznie żywą krwią i sercem, wieczną pamięcią.

Ryszard Kiersnowski.

Inwestycje w Chełmie.

W roku bieżącym samorząd miejski w Chełmie rozpoczął szereg robót inwestycyjnych zakrojonych na wielką skalę, kosztem setek tysięcy złotych.

Rzecz oczywista, że roboty poważnie wykonywane są nie kosztem budżetu nadzwyczajnego ale z pożyczek, otrzymywanych przede wszystkim z Funduszu Pracy, a następnie z Banku Gospodarstwa Krajowego. To też nie dziwne, że z jednej strony obywatele cieszą się inwestycjami, ale z drugiej znowu strony nasuwa się pytanie, czy w przyszłości będzie można również inwestować, jeżeli dziś zaciąganie się tyle pożyczek, że na wiele lat budżet miasta będzie musiał pokrywać raty i procenty.

Narazie zmartwienie o to pozostawimy przyszłym pokoleniom, a sami przyjrzyjmy się, co w tym roku się robi.

Najważniejszą inwestycją jest

budowa wodociągów.

W obecnej chwili układają się rury wodociągowe (główny przewód) na ulicy Lubelskiej od przejazdu kolejowego do skrzyżowania ulic Młynarskiej — Narutowicza.

Kierownikiem robót jest technik p. Piotr Denisow, który z miejscowych robotników i rzemieślników w krótkim czasie potrafił wyszkolić nadzwyczaj sprawną zespół. Dowodem tego może być fakt, że gdy w ubiegłym tygodniu zrobiono pierwszą próbę wytrzymałości na ciśnienie do 10 atmosfer rur i połączeń na przestrzeni 300 metrów, żaden „stamunek” (połączenie) nie wykazał jakichkolwiek braków.

Próbę wykonano pod osobistym kierunkiem p. inżyniera Józefa Korczyńskiego z Lublina, który sprawuje ogólny nadzór nad budową wodociągów.

Przy robotach wodociagowych zatrudnionych jest zgórą 100 pracowników. Rury dostarczył syndykat fabryk „Ruropol” z Górnego Śląska. Roboty wodociagowe w tym roku wykonane będą na przestrzeni ulicy Trubakowskiej — od projektowanej stacji pomp przy źródłach na Trubakowie — i ulicą Lubelską w górę aż do ul. św. Mikolaja.

W roku przyszłym następny etap robót obejmie pobudowanie stacji pomp i dostarczenie wody wzdłuż ułożonego rurociągu.

W pierwszej kolejce dostaną wodę oba pułki garnizonu wojskowego. Należy tu bowiem podkreślić, że władze wojskowe już w tym roku dają miastu bezprocentowej pożyczki 70 tysięcy złotych, jako zaliczkę na poczet leżności za leżności za wodę.

Ile będą wodociągi kosztować, w tej chwili trudno obliczyć, zależeć to będzie od przestrzeni na jakiej zostaną ułożone. Koszt jednego metra bieżącego rur wraz z wykopem, ułożeniem i zasypaniem wynosi 48 zł.

Bruki.

Bruki w Chełmie przez szereg lat były zaniedbane. Nowych układało się bardzo niewiele, starych nie remontowało się prawie zupełnie.

Patrząc na roboty przy brukach w roku bieżącym, ma się wrażenie, że Zarząd Miejski chce odrobić teraz cały stracony czas.

Zbieg ulicy Podwalnej, Lubelskiej oraz Pierackiego od Narutowicza do Lubelskiej zabrukowuje się z gruntu kostką bazaltową.

Ulica D-ra Jordana od Lubelskiej do Reformackiej została zabrukowana kostką, a dalsza jej przestrzeń — robi się.

Układa się nowy bruk na ulicach Katowickiej i Kowalskiej oraz na uliczkach, będącej przedłużeniem ulicy Strażackiej.

Wykonano kapitalny remont bruków na dojazdach do miasta, a mianowicie na ulicach: Okszowskiej, Wojsławickiej, Lwowskiej i Trubakowskiej.

Przebrukowano część ulicy Reformackiej, oraz całą ulicę 3 Maja wraz z położeniem nowych chodników.

Projektowane jest jeszcze w tym roku przebrukowanie reszty ulicy Pocztowej od Siedleckiej do Szkoły Rzem. Następnie przebrukować się ma ulica Obłowska i Kolejowa.

Wykonano roboty ziemne na ul. Starościńskiej i t. d. i t. d.

Jak na jeden rok i na Chełm, to bardzo dużo!

Stadion sportowy.

W roku bieżącym, w miesiącach zimowych, kiedy nigdzie bezrobotni nie mogli znaleźć pracy Zarząd Miejski rozpoczął budowę wielkiego Stadionu Sportowego. Obecnie roboty ziemne na Stadionie wraz z obłożeniem darnią skarp są zupełnie wykończone. Równocześnie przy Stadionie wybudowana została Strzelnica małokalibrowa.

Nowy park.

Na dawnym „stawisku”, wielkim nakładem pracy powstał w tym roku nowy park miejski; samych drzewek ozdobnych wysadzono za sumę tysiąca złotych. Drzewka te wymagały nadzwyczajnej pielęgnacji w postaci okrywania matami,

podlewaniu i t. p. ale dzięki temu, z bardzo małymi wyjątkami, wszystkie się przyjęły i rosły.

Tysiące wozów ziemi do wyrównania i podwyższenia terenu oraz drugie tyle wozów gruzu na aleje i chodniki zużyto, przy zatrudnieniu setek ludzi.

Budowa szkół.

Szkła 10-lecia Niepodległości, jeden z większych i piękniejszych gmachów w Chełmie, jest już zupełnie wykończona. Ostatnio zbudowane tam wzorowe boisko Sportowe, a wkrótce wykończony będzie tor saneczkowy.

Jednak dla zachodniej dzielnicy miasta budynek ten leży za daleko. I dlatego Zarząd Miejski już w tym roku przystąpił do przygotowania terenu pod nowy gmach szkolny dla dzielnicy „Pilichonki” przy ulicy Szpitalnej na gruntach wygonu miejskiego.

KĄCIK PSZCZELARSKI.

Wystawa Pszczelarska w Toruniu.

Każda sprawa, bliższa, czy dalsza mająca związek z nami, jest sprawą naszą. Pomorska Wystawa Pszczelnicza w Toruniu ma ten charakter, i choć jest na drugim końcu kraju, jest wystawą naszą, w uzasadnieniu, bo jest wystawą dla całej Polski.

Pszczelnictwo jest jedną z gałęzi gospodarstwa narodowego, które nie można lekceważyć. W dochodach rocznych daje do 20 milionów złotych stanowi nierozłączną część rolnictwa. Z tej przyczyny rozwój, względnie utrzymanie poziomu stanu pszczelnictwa ma znaczenie zasadnicze.

Pomorska Wystawa Pszczelnicza w Toruniu odbędzie się w czasie od 14 do 19 sierpnia b.r. Udział w Wystawie wezmą pszczelarze z całej Polski.

Jaki da wynik omówiona wystawa, zobaczymy po skończeniu, dziś wypada nam tylko podkreślić, że sam fakt urządzania wystawy, jest spełnieniem czynu ważnego. Wszystko, co robimy dla ożywienia życia gospodarczego, dla podniesienia bytu mas, jest doniosłe.

Przykrym jest fakt że ogół tak mało ceni sprawy własne, wówczas, gdy nie widzi bezpośredniego korzyści. W Wystawie Pszczelniczej w Toruniu pszczelarze z powiatu chełmskiego i lubomelskiego winni byli wziąć udział gremjalnie. Przedewszystkiem wysłać miody w różnych

Plany zabudowy miasta.

Rozwiązanie jednej z większych bolączek Chełma, to jest sporządzenie planu zabudowy miasta, w roku bieżącym posunęło się znacznie naprzód przez wykonanie znacznej części robót pomiarowych.

Dom Ludowy.

Na wiosnę roku bieżącego Zarząd Miejski zakupił spory obiekt — niewykończony dom — przy ul. Obłonskiej. Przeznaczenie tego domu było dla wielu doniedawna zagadką, która obecnie znalazła rozwiązanie.

Dom przy ulicy Obłonskiej wykańcza się pospiesznie i wkrótce będzie gotowy do użytku wszystkich instytucji kulturalnych w mieście, jako „Dom Ludowy”. Prócz szeregu ubikacji, mogących pomieścić biura, w domu tym będzie spora sala, na odczyty, zebrania, przedstawienia teatralne i t. p.

DZIAŁ OSADNICZY

Komunikat

Zarządu Zw. Osadników

1. Zarząd Związku Osadników pow. chełmskiego podaje do wiadomości wszystkim członkom, iż od dnia 7 sierpnia b. r. sekretariat Z. O. w Chełmie przy ul. Pierackiego 41, przystąpił do normalnych prac organizacyjnych.

2. Zarząd Główny Związku Osadników w Warszawie ma obecnie siedzibę w W-wie przy ul. Wronskiego Nr. 1.

3. Dnia 15 sierpnia przypada rocznica zwycięskiego odparcia najeźdy bolszewickiego na Polskę w 1920 r. Jest to święto żołnierza i chłopca, który stanął w szeregu do walki z najeźdźcą. Związek nasz oraz organizacje rolnicze, spółdzielcze i młodzieżowe postanowiły wspólnie z Armią Polską w sposób jaknajuroczyściej obchodzić w roku bież. rocznicę tego zwycięstwa, odniesionego pod wodzą Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Stwierdzamy, że nasze wystąpienie w tej sprawie nie może nosić cech jakiegokolwiek partyjnictwa, będzie to wielka manifestacja na cześć Armji i Jej Kierowników. Osadnik pomny swej chlubnej przeszłości w walkach o niepodległość, nie może spocząć, lecz w pracach codziennych na roli musi się przyczyniać do podniesienia dobrobytu Państwa, a przy każdej okazji winien okazać swą gotowość do obrony granic Rzeczypospolitej. W związku z powyższem wzywamy wszystkich osadników na terenie powiatu chełmskiego do należytego uczczenia 16-ej rocznicy świetnego zwycięstwa Polski nad najeźdźcą bolszewickim. Pomimo robót w polu, oczekujemy, że zostanie zrobione wszystko, aby obchody wypadły jaknajlepiej, zostawiły jaknajgłębsze wrażenie, aby zadokumentowana została siła chłopca-osadnika, jego przywiązanie do Armji Polskiej.

Za Zarząd:
Kierownik Z. O. s.
Dyziński Stanisław

Budujemy...

na własnym podwórku.

Dziwną cechą naszą jest, szukanie zła. Z zadowoleniem opowiadamy o kimś, czy o czemś, w czym mieści się choć odrobina jakiegokolwiek błędu. Nie wiem — może się mylę, ale uważam, że to jest też złem i dlatego wypadałoby skrytykować i obmówić najprzód samych siebie.

Jest rzeczą dowiedzoną, że nauka oparta na przykładach dobrych, nie daje gorszych wyników, aniżeli usuwanie tylko zła. Dla mnie osobiście budowa chodników we wsi Rożdżałowie daje więcej, niż powiedzenie, że w Polsce może być dobrze, jeżeli nastąpi zmiana ustroju społecznego. I uważam, że winniśmy zmienić sposób postępowania w sprawach społecznych; tępić zło, ale nie szukać wyłącznie jego, raczej szukać przykładów dobrych i z nich tworzyć życie nowe.

Trafiłem do Siedliszcza, z ciekawości, pytałem o wszystko, jedno rzeczy widziałem o innych słyszałem, o których dla przykładu opowiem:

Siedliszcze jest osadą, typu małych miasteczek polskich, zbudowane na terenach bagnistych. Do roku 1927 błoto w osadzie było tak duże po deszczach, że nieraz pozostawiano wozy na środku drogi, bo nie można było ich wyciągnąć z błota. Mieszkańcy, zarówno kobiety, jak i mężczyźni, chodzili tylko w tym czasie w butach z cholewami, bo przez błoto przejść w zwykłym obuwiu nie można było. W roku 1923 zaprojektowano wybrukowanie głównych ulic z połączeniem do szosy lubelskiej, a w roku 1927 wykonano pierwszą część robót, w miejscu najgorszym. Od okresu tego Siedliszcze weszło w nowe życie.

Bardzo ciekawie rozwiązano dalszy sposób budowy chodników i zbrukowywanie ulic. Skorzystano z solidnej propozycji jednego mieszkańca, który widział i widzi dobro społeczne: Oddano w dzierżawę targowicę, pieniądze z tenuty przeznaczono na stałe roboty brukarskie. Od tego czasu zabrukowano ważne ulice, zmeliorowano teren targowicy, który położony jest na trzęsawisku błotnistym, zabrukowano wjazd na targowicę, ułożono chodniki w miejscach niezbędnych i utrzymuje się stała konserwacja jezdni. Obecnie „podkradają” już ten fundusz, bo z pieniędzy tych każdego miesiąca 150 zł. wpłacane jest do budżetu ogólnego. Dlaczego tak, nie chcę o tem mówić, ale zdaje mi się, że pierwotny plan był więcej ładny. Nie zmienia to jednak istoty rzeczy, sposób brukowania jezdni w Siedliszczu zasługuje na uwagę i uznanie.

Piepa.

Przywóz miodu i wosku do Polski wzrasta.

Podług danych Instytutu Eksportowego przywóz miodu do Polski stale wzrasta. — W roku 1932 przywieziono 652 ctn., 1933 — 881 ctn., 1934 — 883 ctn. Miód sprowadzany jest: z Brazylii, Ameryki Środkowej, Niemiec, Palestyny, Stanów Zjednoczonych i Z.S.S.R.

Wywóz natomiast spadł znacznie: w roku 1932—120 ctn., 1933—40 ctn., 1934—25 ctn.

Uboj zwierząt rzeźnych i spożycie mięsa.

Urząd Statystyczny komunikuje, że w 1935 r. zabito tysięcy sztuk: cieląt 2183,3, dorosłe i jałowizna 1171,0, trzoda chłевна — 4706,6, owce i kozy — 671,3 konie 7,5.

Przeciętne spożycie mięsa na głowę ludności w kilogramach: ogółem 19,22, wołowe—5,03, cielęc—1,64, wieprzowe—12,29, baranie—0,26, końskie 0,00.

TANI NOWY ŚRODEK

przywracający siwiejącym włosom ich pierwotny kolor środek na

ODCISKI, BRODAWKI, ZGRUBIENIA SKÓRY

środku: na szczury, myszy, karaluchy i od potu.

S. BIRNBAUM

CHEŁM, UL. LUBELSKA 36.

Z Życia Rezerwistów.

Kom. Okręgu Z. R. mjr. Sniechowski, prezes zarządu Pow. Z. R. mjr. Godlewski, w towarzystwie Pow. Kom. Z. R. por. Ostrowskiego i Sekretarza Zarządu Powiat. Bolmana odbyli inspekcję Kół Z.R. w Siedliszczu, Cycowie i Swierszczowie.

Inspekcja miała na celu ujawnienie szczegółów pracy organizacyjnej w terenie.

Sposób przyrządzania 10% cieczy bordoskiej.

W niemetalowym naczyniu rozpuścić w małej ilości ciepłej wody 1 kg. siarczanu miedzi (sinego kamienia) i rozcieńczyć wodą do 30 ltr.

W drugim naczyniu zgasić 1 kg. świeżego wapna, a gdy się ono zlasuje i rozpadnie w proszek, przyrządzić mleko wapienne, dolewając 30 ltr. wody.

Następnie roztwór siarczanu miedzi wlewamy powoli cienkim strumieniem do mleka wapiennego — (a nie odwrotnie) ciągle mieszając, poczem dolewamy 40 ltr. wody i otrzymujemy 100 ltr. 10% -ej cieczy którą trzeba przed użyciem przedcedzić, dla usunięcia części stałych.

Dobrze przygotowana ciecz nie powinna być kwaśna, ani też nie powinna mieć za dużo wapna (roztwór alkaliczny). Ponieważ idealnie obojętną ciecz trudno jest przygo-

tować, dążymy do tego, aby roztwór był lekko alkaliczny, to znaczy z małym nadmiarem wapna. Badamy to zapomocą czystego noża, który zanurzony do cieczy, nie powinien poczerwienieć. Jeżeli to będzie miało miejsce, to trzeba dodać wapna. Dokładnie bada się zapomocą czerwonego papieru lakmusewego, który w dobrej cieczy powinien lekko zniebieszczyć.

Do każdego 100 ltr. cieczy bordoskiej dodajemy 100 gramów zieleni paryskiej marki „Azot”, rozrobionej uprzednio w małej ilości wody na jednolitą papkę.

POTRZEBNE DWIE PANIENKI

do haftu i krawieczyzny od 1 września b. r.

Wiadomość pod Z. S. w Redakcji Kroniki Nadbużańskiej.

Z kraju i ze świata

Szef sztabu francuskiego gen. Gamelin
w Polsce

Zapowiedziany przyjazd gen. Gamelina doszedł do skutku. Wizyta ta ma doniosłe znaczenie, co ujawnia szczególnie prasa zagraniczna. I niewątpliwie tak jest w obecnej dobie podminowania świata.

Gen. Gamelin przyjeżdża z oficjalną wizytą do Naczelnego Wodza gen. Rydza Smigłego, jednak równocześnie odbędzie szereg ważnych wizyt politycznych.

Wystawa elektrotechniczno-radjowa w Warszawie.

Polski przemysł elektro i radio-techniczny osiągać w swoim rozwoju najwyższy poziom zareprezentuje swój dorobek na Wystawie Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, która odbędzie się w Warszawie w czasie od 23. VIII — 11. X. 1936 r.

Ile mieliśmy samobójców w 1935 r.

W roku 1935 zginęło w Polsce śmiercią samobójczą 4121 osób, z tego 1653 kobiet. Przeciętny wiek samobójców 20—30 lat.

Rozwiązanie organizacji polakożerczej

Władze bezpieczeństwa rozwiązały Stowarzyszenie św. Kazimierza na terenie woj. wileńskiego za prowadzenie akcji przeciw polskości Wileńszczyzny.

Skazanie zabójcy dyr. Gosiewskiego.

Sąd Okręgowy w Warszawie skazał Szymika, zabójcę dyr. Gosiewskiego, na karę bezterminowego więzienia.

Zawody balonowe Gordon Benetta.

Zamknięty został termin zgłoszeń balonów wolnych do zawodów o nagrodę Gordon Benetta, na które 7 państw zgłosiło 12 balonów. Polska zgłosiła trzy balony. Start balonów nastąpi w dniu 30 sierpnia b.r. z lotniska Mokotowskiego w Warszawie.

Kary nie zmniejszono Bombiarzom.

Odsiadujący karę bombiarze członkowie N.P.R. skazani za rzucenie bomby w budynek magistratu w Łodzi prosili p. Prezydenta o darowanie im w drodze łaski nieodcierpianej reszty kary. Pan Prezydent nie skorzystał z prawa łaski i prośbę załatwił odmownie. Wobec tego skazani odcierpieć mają jeszcze 6 lat więzienia.

Motywy wyroku o zająścia w Przytyku.

Sąd Okręgowy w Radomiu ogłosił motywy wyroku o zająścia w Przytyku, według którego faktycznymi i moralnymi sprawcami zająścia są żydzi. Sąd doszedł do przekonania, że według wszelkiego prawdopodobieństwa, gdyby nie było strażów Leski i Kirszenwajga, to nie doszłoby do groźnych zamieszek, dlatego też wymierzono im surowe kary.

Ile zarabiają pośrednicy?

Produkujemy rocznie 7.950.300 kg. drożdży, które fabryki sprzedają po 3 zł. 95 gr., biura pośredniczące w sprzedaży drożdży odają towar w hurcie po 4 zł. 20 gr. za kg. Zarobek pośrednika wynosi zatem 25 gr. na kg. t. zn. przy rocznej produkcji wyniesie 1.977.575 złotych. Daje to pełny przykład niezdrowych stosunków którym wobec istnienia kartelu, nikt do tej pory nie potrafił się przeciwstawić.

Rozwój szkolnictwa.

Z początkiem nowego roku szkolnego powstanie na Wołyniu 315 nowych klas co udostępni naukę 16 tys. dzieci pozostającym dotychczas poza szkołą.

100-letnia rocznica Łuku triumfalnego

W tych dniach upłynęło 100 lat od chwili wzniesienia w Paryżu Łuku triumfalnego. Wspaniała budowla ku czci armii napoleońskiej i jej zwycięstw zapoczątkował Napoleon I, a skończono budowę za czasów panowania Ludwika Filipa. Koszty budowy wyniosły 9.651.115 fr. w złocie.

Handel zagraniczny Polski.

W ub. półroczu wywieziono z Polski towarów za 482.142 zł., a przywieziono z zagranicy za 458.648 zł. Z państw europejskich największych obrotów Polska dokonała z Anglią, z krajów poza europejskich ze Stanami Zjednoczonymi A.P.

192.530 emerytów

pobiera pensje ze Skarbu Państwa.

Według ostatnich obliczeń na 1 stycznia r.b., zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa oraz funduszy niektórych przedsiębiorstw i monopolów państwowych pobiera w Polsce 192.530 osób.

Zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa otrzymuje 87.958 osób, w tem 69.208 emerytów cywilnych i 18.790 emerytów wojskowych. W liczbie emerytów cywilnych znajduje się 57.573 emerytów Państwa Polskiego i 11.635 emerytów państw zagrobnych (łącznie z wdowami i sierotami). Z ogólnej liczby emerytów wojskowych przypada na emerytów Państwa Polskiego 16.990 osób oraz na emerytów państw zagrobnych 1.800 osób.

Z Państwowego Zakładu Emerytalnego pobiera zaopatrzenie emerytalne 572 emerytów, wdów i sierot, z funduszu kolei, poczty, telegrafu i telefonu oraz lasów państwowych 94.682 oraz funduszu monopolu 7.887 osób.

Oplaty od dodatkowych zarobków urzędników.

Ministerstwo opieki społecznej wydało doniosłe dla pracowników państwowych wyjaśnienie w sprawie ubezpieczenia pracowników z tytułu zajęć ubocznych. Ministerstwo ustaliło iż wszelkie zajęcia uboczne pracowników państwowych wymagają opłaty za ubezpieczenia społeczne.

Piekarnie mechaniczne.

Od 24 listopada r. b. wchodzi w życie rozporządzenie ministra opieki społecznej o przymusie mechanizacji piekarni. W związku z tem 2 tysiącom piekarń grozi likwidacja. Organizacje piekarskie na terenie całego kraju czynią starania o odroczenie tego zarządzenia co najmniej o rok.

Najdroższy jest Chelm najtańszy Tarnów.

Wskaźnik, kosztów żywności, ustalony przez Główny Urząd Statystyczny, wykazuje, że w czerwcu b. r. najdroższym miastem w Polsce był Chelm, wskaźnik wynosił 50,1 — zaś najtańszem Tarnów, wskaźnik 41,8.

W wielkich miastach wskaźnik ten kształtował się następująco: w Łodzi: 49,5, w Gdyni — 48,7, w Krakowie — 48,4, w Poznaniu — 48,7, w Warszawie — 47,9, w Katowicach — 47,5, we Lwowie — 46,3, w Lublinie — 46,1, w Toruniu — 45,1, Wilnie — 42.

Żył 116 lat

W Rumejkach, na Grodzieńszczyźnie zmarła Katarzyna Rumianiczowa, urodzona 9-I — 1820 roku.

Zmarła 117-letnia staruszka została pochowana na koszt miasta.

Cukier po 12 gr. za kg.

Wywożony cukier od nas zagranicę sprzedawany jest nie po różnej cenie. — Średnio wypada, że zagranicą płaci nam około 12 groszy za kilo cukru.

Zemsta kota.

Niezwykły wypadek zdarzył się we wsi Ciągowice na Śląsku, gdzie mieszkaniec Kocmyła zjechał się nad swym kotem. Gdy Kocmyła usnął w ogrodzie na trawie, kot skoczył na niego i przegryzł mu gardło.

Ranny Kocmyła nie mógł się uwolnić od rozjuszonego zwierzęcia, przybyli na pomoc sąsiedzi z trudem oswobodzili go. Stan Kocmyli bardzo ciężki.

Znaczki pocztowe z gen. Rydza-Smigłym

Z jednej z najbliższych emisji znaczków pocztowych okazać się ma w obiegu nowy znaczek, na którym umieszczony będzie portret gen. Rydza Smigłego.

Ceny na oprzędy jedwabne

Ceny na oprzędy jedwabne na rok 1936 zostały ustalone przez Centralną Doświadczoną stację Jedwabniczą w sposób następujący: za 1 kg. oprzędów żywych zł. 3 gr. 33, za 1 kg. oprzędów suchych zł. 10 —, co w pszeliczeniu na miarę objętości wynosi: za 1 miarę 4 — litrową 2 zł. 30 gr.

Moskwa przygotowuje rewolucję w kilku państwach.

I. K. C. zamieścił sensacyjną wiadomość ze Sztokholmu, w której podaje na podstawie wiarygodnych źródeł, że Moskwa przygotowuje rewolucję w kilku państwach, a między innymi: we Francji Belgii, Szwecji, Czechosłowacji i Austrii. Głównym celem Moskwy jest wciągnięcie Europy w powszechny chaos wojenny, (tak wygląda zwalczanie wojny przez komunizm, przyp. Red.)

18 miliardów na zbrojenia

W okresie ostatnich 3 lat Niemcy wydały 18 milionów marek na zbrojenia. Ponadto zużyły na inwestycje 25 miliardów marek.

Wiadomości podsluchane.

Dyrekcja Kolejowa będzie w Chelmie

Przeniesienie nastąpi w całości do sierpnia 1937 r. bez względu na stan wykończenia wszystkich budynków.

„Kontrola Dochodów.”

Wydział Kontroli Dochodów przeniesiony zostanie do Radomia w niedługim czasie

Wykończenie budynków.

Przedewszystkiem będą kończone budynki na biuro. Gmach główny będzie, wykończony ale nie w pierwotnym planie. Projektowany budynek o 5-ciu piętrach z windami, a będzie wykonany 1-no piętrowy. W związku z tem na biuro zostanie wykończony i użyty jeden z budynków bocznych.

Potrzeba 400 mieszkań.

Z racji przeniesienia biur Dyrekcji bez wykończenia budynków mieszkalnych wylania się potrzeba 400 mieszkań. Miasto ofiarowuje 50, a resztę narazie brak. Władze

Kolejowe poszukują mieszkań już nawet poza Chelmem, jak: w Dobrusku, Rejowcu, Krasnystawie, Trawniskach i innych miejscowościach przy kolei.

Obecne prace

W związku z wykończeniem całkowitych robót przy gmachach, w toku jest szereg prac przygotowawczych, jak: uzupełniające plany i drobniejsze roboty.

Rodzina Kolejowa w Chelmie.

Zarząd Koła Rodziny Kolejowej w Chelmie, w nowym zespole pod przewodnictwem p. inż. Stanisława Frankiewicza, doceniając znaczenie kolonji i półkolonji letnich dla dzieci, w roku bieżącym zorganizował takowe: w Rabce, Wielkiej Wsi, Helu i Bełżcu.

Dzieci przed wyjazdem były starannie badane przez lekarza kolejowego, D-ra Rogowskiego, oraz otrzymały zastrzyki ochronne przeciwko błonicy, płonicy i durowi brzuszemu.

Na kolonje wysłano dzieci w dwóch turach: od 26 czerwca do 24 lipca i od 26 lipca do 23 sierpnia. Z kolonji skorzystali dzieci pracowników kolejowych: Dryrówna, Jaremczakówna, Stępniewska, Turno, Wasilewska, Misztala Henryk, Dziaduszyński, Wesołowski, Maziarzówna, Kamińska, Mrozowska, Daszúkówna, Póżecka, Steciówna, Misztala Józef, Radomski, Kulaniak, Ulatowski, Wrzetuski, Szeremeta Leon, Gawlik, Chmiewski, Stachórski, Miśkiewicz, Szeremeta Stanisław, Mazur, Kuźmiak i Fejnas.

Ilość dzieci uczęszczających na półkolonje wynosi 110.

Pozatem Rodzina Kolejowa w Chelmie prowadzi samopomoc koleżeńską i wiele innych czynności związanych z potrzebami życia codziennego, stosując słowa Józefa Piłsudskiego „Pracą dla innych — bogacisz siebie.”

S.

Złote maksymy. dla sprzedawców i ekspedjentów

1. Poważaj swego szefa. W każdym przedsiębiorstwie musi być głowa.

2. Miej zaufanie do siebie i przystosuj się do otoczenia.

3. Sharmonizuj swą pracę. Radość życia niech promieniuje z ciebie i przenika innych.

4. Wykonaj najtrudniejsze zadanie na początku, łatwiejsze wykonasz z przyjemnością.

5. Nie uciekaj od krytyki. Często krytykuj samego siebie.

6. Raduj się i łącz się w radości z bliźnimi. Studuj metody pracy tych, którzy cieszą się powodzeniem.

7. Nie poddawaj się zwątpieniu i nie kieruj się w życiu przesadą: „ten (to) nie podoba mi się”. Kwasy niszczą najpiękniejsze i najdelikatniejsze tkaniny.

8. Bądź entuzjastą: to się udziela.

9. Pamiętaj, że powodzenie nieznaczny li tylko „robiecie pieniądze”.

10. Bądź w pracy i w życiu szczery i wykonaj przynajmniej jeden ze swych zadań dziennych uczciwie.

Rower damski i męski okazjnie do sprzedania wiadomości, telefon 224.

Wiadomości ciekawe

W jedną sekundę dookoła ziemi.

Humason, astronom amerykański, wykrył mgławicę, która, jak stwierdzono naukowo, okrąża kulę ziemską w ciągu jednej sekundy. Porusza się ona z szybkością 170 milionów km. na godzinę. Odległość jej od ziemi jest olbrzymia. Aby światło jej dobiegło do ziemi, na to potrzeba przeszło ćwierć miliona lat. Podobnych mgławic jest we wszechświecie około 200. — Każda z nich jest mniej więcej taksamo odległa od siebie. Daje to pojęcie o niesłychanych rozmiarach wszechświata, Czemże w tym bezmiarze jest maleńka nasza kula ziemską, a cóż dopiero... człowiek!

Tylko czwarta część ludzkości jest syta i ubrana.

Liga Narodów ogłosiła niedawno statystykę, dotyczącą wyżywienia i zdrowia ludności całego świata. Na dwa miliardy ludzi, żyjących na kuli ziemskiej, zaledwie — jak wykazują cyfry — czwarta część, czyli 500 milionów, jest syta i należycie ubrana. Reszta żyje nędz-

nie i nie ma więcej jak jedną koszulę i jedno ubranie.

Miasto, zamieszkane przez cztery rodziny.

Angielskie miasteczko Leafield stanowi swego rodzaju osobliwość nie tylko dlatego, że liczy zaledwie 650 mieszkańców, ale głównie z tego powodu, że wszyscy obywatele — to są członkowie czterech rodzin. W całym miasteczku istnieją tylko 4 nazwiska: Prattley, Wiggis, Ferriman i Steptoe. Od setek lat mieszkańcy żenią się pomiędzy sobą, nie dopuszczając żadnych obcych przybyszów. Własnością tych rodzin są wszystkie grunty, domy, warsztaty i t.p.

Ile produkuje świat żelaza, stali, miedzi i kauczuku.

Podług danych statystycznych w całym świecie wyprodukowano w roku 1935: żelaza (surówki) 73.600 tysięcy tonn, stali 98.801 tysięcy tonn, miedzi 1.442 tysięcy tonn, kauczuku 886 tysięcy tonn.

Leśnicy na F.O.N.

Pracownicy umysłowi Tartaku Państwowego Zawadówka na zeb-raniu odbytem dnia 20. VII. b. r. opodatkowali się na F.O.N. w wysokości 1% od swych poborów miesięcznych do końca br.

Jednocześnie na ten sam cel robotnicy T.P. Zawadówka w liczbie 120 ludzi zadeklarowali jednogłośnie około 600 godzin pracy, co stanowi około 250 zł. Pozatem z własnych funduszy KOŁA P.W.L. przy Tartaku Państwowym Zawadówka uchwalono na walnem zebraniu członków ofiarowanie na F.O.N. złotych 100.

Razem więc pracowników umysłowych i fizycznych i z własnych funduszy koła wpłynęło na F.O.N. około 600 zł.

Zarząd Koła P. W. L. przy Tartaku Państwowym Zawadówka

Kronika

Alojzów gm. Wojsławice, u Cieczi Wacława powstał ogień na strychu, w skutek czego spalił się dom. Straty wynoszą 2.300 zł. przyczyna pożaru zapalenie się sadzy.

Wólka — Kańska u Jana Mrozika, powstał pożar, wskutek czego spalił się dom, ruchomości i sarta owsa.

Straty 750 zł. Przyczyną pożaru belka wmurowana w komin.

* * *

Odbył się sprawa sądowa przeciwko Janowi Karczmarczykowi i Stanisławowi Kruszyńskiemu z Kaniego gm. Pawłów, oskarżonych o ukrywanie znanego bandyty Józefa Głowackiego; skazani zostali: Karczmarczyk 4 lat, Kruszyński na 3 lat więzienia.

Odpowiedzi Redakcji

BIBLIOTEKA NAUK. TOW. IM. SZEWCZENKI WE LWOWIE. — Wszystkie numery „KN” wysyłamy.

W o b e c częstych reklamacji, nasuwa się przypuszczenie, że giną w drodze. Należy reklamować na Poczcie.

P. SZYDŁOWSKI PIOTR—BIELSKO (SLASK) — Żądane numery „KN” wysłaliśmy. Prosimy o wiadomości.

P. T. KORESPONDENCI—Artykuły prosimy pisać na jednej stronie papieru, czytelnie i zwięźle w treści, w miarę możliwości pożądane jest porozumiewanie się z nami osobiście.

Do akt Nr. Km. 535/1936 r.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmie Lub. rew. I-go JAN BEREZA zamieszkały w Chełmie, przy ul. Kopernika Nr. 22a na mocy art. 602, 603, 604 K.P.C. ogłasza, że w dniu 21 sierpnia 1936 r. o godzinie 15-ej (nie później jednak niż w dwie godziny) w maj. Wólka Leszczańska, gminy Zmudź odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości składających się z maszyny do

szycia, puharu i 2 rondelków srebrnych, 4 foteli ogrodowych, 2 obrazów, wazonu, firanek do 2 okien, firanek kremowych do 8 okien i tokarni do obróbki żelaza, w II terminie, oszacowanych na łączną sumę zł. 1430 gr. 00 na zaspokojenie wierzytelności Witolda Krzeczewskiego i Skarbu Państwa.

Powyższe ruchomości można oglądać pod wskazanym adresem w dniu licytacji.

Chełm, dnia 5 sierpnia 1936 r.

Komornik (—) JAN BEREZA

Obywatele!

Wola Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Naczelnego Wódza, Generał dywizji Edward Smigły-Rydz, został uznany za Pierwszą Najwyższą Osobę w Państwie, po Panu Prezydencie.

Akt Woli Pana Prezydenta R. P., jest zgodny z Wolą Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego, który odchodząc od nas na zawsze, Generałowi Smigłemu-Rydzowi, zdał najwyższą pieczę nad armją. Akt ten jest zgodny z Wolą całego Narodu, który od odejścia Ukochanego Marszałka, uznawał w Generale Smigłym Spadkobiercę Wielkich Idei Wskrzesiciela Polski Niepodległej. Aktu takiego żądał zgodnie cały Naród, widząc, iż tylko tych państw granice są nietykalne, które mają swego wielkiego wodza.

Obywatele!

I my mamy swego Ukochanego Wodza, który stoi na straży naszych granic. I naszych granic nikt nie poważy się tknąć, skoro z nami jest nasz Wódz.

Na Jego wezwanie o dozbrojenie Armji, płyną ofiary jak wezbrana rzeka.

Obywatele!

Czy oprócz daniny materialnej, składanej na zew Ukochanego Wodza — nie nadszedł już czas, abyśmy publicznie, z niekłamanym entuzjazmem wyrazili Mu swą radość, że Akt taki nastąpił?

Obywatele!

Niech ta, zroszona krwią Męczenników Ziemia Chełmska, da początek do Wielkiego Aktu, nie pisanego, lecz z serc pochodzącego, Aktu oddania serc naszych Naczelnemu Wodzowi, Generałowi Smigłemu-Rydzowi i Armji.

Niech w dniu 15 sierpnia, w rocznicę zwycięskiego odparcia najeźdźcy bolszewickiego na Polskę w r. 1920, wyjdą na ulice miasta zgodnie dwa pokolenia: i to, które krwią swoją wyznaczyło granice Ojczyzny, i to, które wyrosło już w Wolnej Polsce.

Niech ramię przy ramieniu, maszerując w karnym ordynku, złożą wojsku swe serca gorące wszyscy, i ci, co byli pierwsi, i ci, co byli ostatni!

Niechaj radosny entuzjazm wyrwie nas z dotychczasowej martwo-

ty i zwątpienia we własne siły! Wzywamy wszystkich byłych wojskowych pod sztandary Federacji, których zbiórka odbędzie się w dniu 15 sierpnia r.b. o godz. 8-ej na placu Biblioteki Miejskiej przy ul. Lubelskiej skąd udamy się na uroczystości.

W dniu tym będziemy wszyscy z naszą Armją i święcimy wspólnie święto zwycięstwa.

Armja Polska i jej Wódz Generał Smigły-Rydz — niech żyje!!!

Federacja P.Z.O.O.
Związek Legionistów
Związek P.O.W.
Związek Oficerów Rezerwy
Związek Podoficerów Rezerwy

Związek Rezerwistów
Związek Ochotników Armji Polskiej
Związek Kaniowczyków,
Zeligowczyków
Związek Osadników Armji Polskiej

Program „Święta Żołnierza” w Chełmie.

Na posiedzeniu Komitetu „Święta Żołnierza”, w dniu 2.VIII 1936 r. w Chełmie, pod przewodnictwem Pana płk. Jasińskiego ustalono na dzień 15 b.m. następujący program:

Godz. 9,10 Nabożeństwo na Górze Katedralnej. Równocześnie Nabożeństwa w świątyniach wyznań innych.

Po nabożeństwie defilada wojska, organizacji wojskowych i sportowych przy ogrodzie miejskim, którą przyjmą Władze wojskowe.

Następnie zabawa w ogrodzie miejskim, na której będzie przygrywać orkiestra 7 p. p. Leg. Zaś na placu Sw. Ducha koncert orkiestry K. P. W.

CENY ZBOŻ W CHEŁMIE

W okresie od 9-go sierpnia b.r. Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Chełmie płaciła:

Żyto za mt. 12 zł. do 12 zł. 60 gr.
Pszonica za mt. 19 zł. do 20 zł.
Owies za mt. 11 zł. 50 gr. do 12 zł.
Jęczmień za mt. 13 zł. do 13 zł. 80 gr.
Jaja kopa 2 zł. 50 gr.

Komunalna Kasa Oszczędności

POWIATU CHEŁMSKIEGO w CHEŁMIE

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe na każde żądanie i terminowe przy oprocentowaniu od 5 proc. do 6 proc.

Skupuje waluty obce w banknotach i monetach.

Inkaso czeków zagranicznych.

Rachunki czekowe.

Realizacja kuponów.

Redaktor odpowiedzialny
STEFAN BOLMAN

Wydawca: STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ KULTURY
POLSKIEJ W CHEŁMIE

Tłoczono w drukarni „Zwierciadło”
Chełm-lub. Lubelska 56.